

dr inż. arch. Ulrich Schaaf – Zakład Konserwatorstwa, UMK w Toruniu

Adiunkt w Zakładzie Konserwatorstwa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Zakres zainteresowań badawczych: badania architektoniczne, historyczne techniki budownictwa, architektura drewniana, architektura protestancka

dr Maciej Prarat – Zakład Konserwatorstwa, UMK w Toruniu

Adiunkt w Zakładzie Konserwatorstwa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Zakres zainteresowań badawczych koncentruje się na badaniach architektonicznych budownictwa ceglanego i drewnianego, historii technik budowlanych, historii techniki oraz konserwacji i restauracji zabytków architektury

Kościół w Kalsku jako przykład XVII-wiecznej konstrukcji przysłupowej

Kościół w Kalsku należy do grupy XVII-wiecznych drewnianych świątyń na terenie historycznej Wielkopolski. Zabytek ten jest ogólnie znany, w dotychczasowych badaniach zajmowano się jednak tylko jego typologią. Brak było pełnego rozpoznania przekształceń budowlanych, poprzez pełne badania architektoniczne.

Realizacja tego zadania przez autorów niniejszego referatu, stała się możliwa dzięki zleceniu Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Podstawowym celem analizy świątyni było uchwycenie techniki jego budowy i późniejszych przekształceń.

Metoda badań polegała na analizie układów konstrukcyjnych więźby dachowej, wieńcowych oraz szkieletowych ścian, zastosowanych w nich złączy ciesielskich, systemu znaków montażowych, obróbki i rodzaju użytego budulca oraz materiałów zastosowanych do wypełnienia pól.

W ramach przeprowadzonego rozpoznania udało się dokonać pełnego rozwarstwienia chronologicznego, rekonstrukcji XVII-wiecznego układu konstrukcyjnego, a także zastosowanego warsztatu ciesielskiego. Wyniki badań znacznie rozszerzają dotychczasowy stan wiedzy na temat dziejów kościoła w Kalsku, wzbogacają jednocześnie wiedzę na temat XVII wiecznych technik budownictwa.

Głównym tematem referatu będzie:

- przedstawienie stanu badań na temat zabytku,
- przedstawienie wyników badań architektonicznych odnośnie dziejów budowy i technik Budownictwa,
- odniesienie wyników badań do XVII-wiecznej architektury przysłupowej i szkieletowej.